TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 14. jūlijā *

Apvienotās lietas C-4/10 un C-27/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Korkein hallinto-oikeus* (Somija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 31. decembrī un kas Tiesā reģistrēts attiecīgi 2010. gada 5. un 18. janvārī, tiesvedībā

Bureau national interprofessionnel du Cognac,

piedaloties

Gust. Ranin Oy.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Levits, M. Safjans [*M. Safjan*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

* Tiesvedības valoda — somu.

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],
sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bureau national interprofessionnel du Cognac* vārdā — P. Sītonens [*P. Siitonen*], *asianajaja*,

— Francijas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un B. Kabuā [*B. Cabouat*], pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā — Dž. Palmjēri [*G. Palmieri*], pārstāve, kurai palīdz S. Fjorentīno [*S. Fiorentino*], *avvocato dello Stato*,

— Portugāles valdības vārdā — Inešs Fernandišs [*L. Inez Fernandes*], pārstāvis,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — S. Osovskis [*S. Ossowski*], pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā — E. Pāsivirta [*E. Paasivirta*] un F. Bulsts [*F. Bulst*], kā arī M. Folkomere [*M. Vollkommer*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regulas (EK) Nr. 110/2008 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV L 39, 16. lpp., un labojumi — OV 2009, L 228, 47. lpp.), un Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), interpretāciju.

2 Šie lūgumi ir radušies saistībā ar prāvu, kuru ierosinājis *Bureau national interprofessionnel du Cognac* (turpmāk tekstā — "*BNIC*") par *Patentti- ja rekisterihallitus* (Valsts patentu un reģistrācijas birojs) veiktu divu grafisku preču zīmju stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem reģistrēšanu Somijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 110/2008

3 Saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 četrpadsmitā apsvēruma otro teikumu "būtu jāreģistrē ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, ar ko identificē stipros alkoholiskos dzērienus, kuru izcelsme ir kādas valsts teritorijā vai reģionā, vai kādā minētās teritorijas apvidū, ja stiprajam alkoholiskajam dzērienam piemītošā kvalitāte, reputācija vai citas īpašības galvenokārt ir saistāmas ar tā ģeogrāfisko izcelsmi".

4 Minētās regulas 14. panta par valodas lietojumu stipro alkoholisko dzērienu aprakstā, noformējumā un marķējumā 2. punktā ir paredzēts:

"[..] stipro alkoholisko dzērienu etiķetēs un noformējumā netulko [..] III pielikumā reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes."

5 Tās pašas regulas 15. pantā ar nosaukumu "Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes" ir noteikts:

"1. Šajā regulā ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir norāde uz kāda stiprā alkoholiskā dzēriena izcelsmi kādas dalībvalsts teritorijā, teritorijas reģionā vai apvidū, ja attiecīgā

stiprā alkoholiskā dzēriena kvalitāte, reputācija vai citas īpašības galvenokārt ir izskaidrojamas ar tā ģeogrāfisko izcelsmi.

2. Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas minētas 1. punktā, ir reģistrētas III pielikumā.

3. III pielikumā reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes nedrīkst kļūt par vispārpieņemtiem apzīmējumiem.

Nosaukumus, kas kļuvuši par vispārpieņemtiem apzīmējumiem, nedrīkst reģistrēt III pielikumā.

[..]

4. III pielikumā reģistrētie stiprie alkoholiskie dzērieni, kam ir ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, atbilst visiem 17. panta 1. punktā paredzētajā tehniskajā dokumentācijā ietvertiem tehniskiem parametriem."

6 Regulas Nr. 110/2008 16. pantā, kas attiecas uz ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, ir paredzēts:

"[..] III pielikumā reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes ir jāsargā pret:

a) jebkādu tiešu vai netiešu komerciālu lietojumu produktiem, uz ko neattiecas reģistrācija, ciktāl minētos produktus var salīdzināt ar stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas reģistrēti ar minēto ģeogrāfiskās izcelsmes norādi, vai ciktāl tāds lietojums izmanto reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reputāciju;

b) jebkādu ļaunprātīgu izmantojumu, imitāciju vai asociāciju izraisīšanu ar tām — arī tad, ja ir norādīta attiecīgo produktu patiesā izcelsme vai ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir lietota tulkojumā vai kopā ar tādiem vārdiem kā "līdzīgs", "paveids", "stila", "izgatavots", "aromāts" vai citiem līdzīgiem apzīmējumiem;

c) visām citām nepareizām vai maldīgām norādēm par produkta pirmavotu, izcelsmi, būtību vai pamatīpašībām produkta aprakstā, noformējumā vai marķējumā, kas var radīt nepareizu iespaidu par tā izcelsmi;

d) jebkādu citādu praksi, kas var maldināt patērētājus par attiecīgā produkta patieso izcelsmi."

7 Minētās regulas 23. panta ar nosaukumu "Preču zīmju un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu attiecības" 1. un 2. punkta redakcija ir šāda:

"1. Tādām preču zīmēm, kurās ir ietverta kāda III pielikumā reģistrēta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde vai kas sastāv no tādām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, atsaka vai atzīst par nederīgu reģistrāciju, ja preču zīmes izmantojums varētu izraisīt kādu no 16. pantā minētajām situācijām.

2. Pienācīgi ievērojot Kopienas tiesību aktus, preču zīmi, kuras lietojums atbilst kādam 16. pantā minētajam gadījumam un kuras reģistrācijas pieteikums ir iesniegts, kura ir reģistrēta vai iegūta lietojuma dēļ, ja tādu iespēju paredz attiecīgi tiesību akti, Kopienas teritorijā godprātīgi pirms datuma, kad izcelsmes valstī sākusies ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzība, vai arī līdz 1996. gada 1. janvārim var izmantot arī turpmāk, neņemot vērā to, ka ir reģistrēta kāda ģeogrāfiskās izcelsmes norāde [..]."

8 Tās pašas regulas III pielikumā jēdziens "Cognac" ir minēts kā ģeogrāfiskas izcelsmes norāde, identificējot 4. kategorijas produktus, proti, "eaux-de-vie de vin", kuru izcelsmes valsts ir Francija.

9 Saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 30. pantu šī regula stājās spēkā 2008. gada 20. februārī.

Regula (EEK) Nr. 1576/89

10 Ar Regulu Nr. 110/2008 tika atcelta un aizstāta Padomes 1989. gada 29. maija Regula (EEK) Nr. 1576/89, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, nosaukumu un noformējumu (OV L 160, 1. lpp.), kas bija spēkā kopš 1989. gada 15. jūnija. Tās II pielikumā aizsargāto ģeogrāfisko nosaukumu vidū ir minēts nosaukums "Cognac".

Regula (EK) Nr. 3378/94

11 Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 3378/94, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV L 366, 1. lpp.), Regulā Nr. 1576/89, sākot no 1996. gada 1. janvāra, tika ieviests 11.a pants, kura 1. punkta pirmajā daļā bija noteikts:

"Dalībvalstis paredz visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai atbilstoši nosacījumiem, kuri izklāstīti Līguma par intelektuālā īpašuma tiesību aspektiem, kas saistīti ar

tirdzniecību, 23. un 24. pantā, attiecīgās dalībvalstis varētu novērst to, ka ģeogrāfisko nosaukumu, kas apzīmē produktus, uz kuriem attiecas šī regula, Kopienā lieto attiecībā uz produktiem, kuru izcelsme nav vietā, uz ko attiecas attiecīgais ģeogrāfiskais nosaukums, ieskaitot gadījumus, kad ir norādīta produkta faktiskā izcelsme vai kad ģeogrāfiskais nosaukums ir tulkots, vai tam ir pievienoti tādi vārdi kā "līdzīgs", "veids", "stils", "imitācija" vai citi."

Direktīva 89/104

12 Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta g) apakšpunktā un 2. punkta a) apakšpunktā par iemesliem preču zīmes atteikumam vai spēkā neesamībai bija paredzēts:

"1. Nereģistrē vai piereģistrēšanas gadījumā pasludina par spēkā neesošiem:

[..]

g) preču zīmes, kas pēc savām īpašībām var maldināt sabiedrību, piemēram, par preču vai pakalpojuma īpašībām, kvalitāti vai ģeogrāfisko izcelsmi;

[..]

2. Ikviena dalībvalsts var paredzēt, ka preču zīmi nereģistrē, vai, ja tā ir reģistrēta, to pasludina par spēkā neesošu šādos gadījumos:

a) ja šīs preču zīmes izmantošanu var aizliegt, ievērojot normas, kas nav attiecīgās dalībvalsts vai Kopienas tiesību akti par preču zīmēm."

13 Direktīva 89/104, sākot no 2008. gada 28. novembra, tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīvu 2008/95/EK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299, 25. lpp.). Minētā 3. panta 1. punkta g) apakšpunkta un 2. punkta a) apakšpunkta redakcija palika nemainīga.

TRIPs līgums

14 Līgums par ar tirdzniecību saistītajām intelektuālā īpašuma tiesībām (turpmāk tekstā — "TRIPs līgums"), kas ir Līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu (PTO) 1.C pielikums, tika parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī un apstiprināts ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.). Minētā līguma 23. panta ar nosaukumu "Papildu aizsardzība vīnu un spirtoto dzērienu ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm" 1. un 2. punkta redakcija ir šāda:

"1. Katra dalībvalsts nodrošina likumīgus līdzekļus ieinteresētajām pusēm, lai novērstu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes lietošanu, [..] spirtotos dzērienus identificējot kā spirtotos dzērienus, kas patiesībā nav radušies vietā, kas uzrādīta konkrētajā ģeogrāfiskajā norādē, pat ja ir norādīta patiesā preces izcelsmes vieta vai ir lietots ģeogrāfiskās izcelsmes norādes tulkojums, vai to paskaidro tādi vārdi kā "šķirne", "veids", "paveids", "atdarinājums" vai citi līdzīgi.

2. Tādas preču zīmes reģistrācija [..] spirtotiem dzērieniem, saturot vai sastāvot no ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas identificē spirtotos dzērienus, tiek atteikta vai atzīta par nederīgu *ex officio*, ja dalībvalsts likumdošanas akti to ļauj vai ja kāda ieinteresētā puse to lūdz, attiecībā uz vīniem vai spirtotiem dzērieniem, kuriem nav šādas izcelsmes."

15 Minētā līguma 24. panta 5. punktā ir precizēts:

"Ja preču zīme ir tikusi labticīgi piemērota vai reģistrēta, vai ja labticīgi ir iegūtas tiesības uz preču zīmi, vai:

a) pirms šo nosacījumu piemērošanas datuma šajā Dalībvalstī, kā noteikts VI nodaļā; vai

b) pirms ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir aizsargāta tās izcelsmes valstī;

tad pasākumi, kas pieņemti, lai īstenotu šīs sadaļas prasības, nekavē tiesības uz preču zīmes reģistrāciju vai tās derīgumu, vai tiesībām lietot šo preču zīmi, pamatojoties uz to, ka šāda preču zīme ir identiska vai līdzīga ģeogrāfiskās izcelsmes norādei."

Pamata lietas fakti un prejudiciālie jautājumi

16 *Gust. Ranin Oy*, saskaņā ar Somijas tiesībām dibināta sabiedrība, 2001. gada 19. decembrī lūdza *Patentti- ja rekisterihallitus* reģistrēt divas grafiskas preču zīmes pudeles etiķetes formā. 33. klasē ietilpstošajam "Konjakit" pārskatītā un grozītā 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolīguma par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām izpratnē grafiskais elements, uz kuru attiecas pieteikumus, ietver nosaukumu "COGNAC L & P HIENOA KONJAKKIA Lignell & Piispanen Product of France 40 % Vol 500 ml". Minētās 33. klases "liķieros, kuros ir "konjakki"" grafiskais elements ietvēra nosaukumu "KAHVI-KONJAKKI Cafe Cognac Likööri — Likör — Liqueur 21 % Vol Lignell & Piispanen 500 ml".

17 *Patentti- ja rekisterihallitus* ar 2003. gada 31. janvāra lēmumu reģistrēja divas preču zīmes, pirmo ar numuru 226350 (lieta C-4/10) un otro — ar numuru 226351 (lieta C-27/10).

18 *BNIC* iesniedza iebildumu par šo preču zīmju reģistrāciju.

19 Ar 2004. gada 10. septembra lēmumu *Patentti- ja rekisterihallitus* noraidīja *BNIC* iesniegto iebildumu un apstiprināja ar numuru 226350 reģistrētās preču zīmes spēkā esamību. Savukārt ar to pašu lēmumu tas apmierināja minēto iebildumu daļā, kurā tas bija vērsts pret preču zīmi, kas bija reģistrēta ar numuru 226351, un atcēla šo reģistrāciju.

20 Ar 2007. gada 22. oktobra lēmumu *Pattenti- ja rekisterihallituksen valituslautakunta* (*Patentti- ja rekisterihallitus* apelāciju komisija) noraidīja *BNIC* apelācijas sūdzību un atstāja spēkā 2004. gada 10. septembra lēmumu, ar kuru tika apstiprināta preču zīmes

ar numuru 226350 reģistrācija. Tā arī apmierināja *Gust. Ranin Oy* iesniegto apelācijas sūdzību un atcēla lēmumu par preču zīmes ar numuru 226351 reģistrācijas atcelšanu.

21 Tiesvedības *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) *BNIC* primāri prasa atcelt minēto 2007. gada 22. oktobra lēmumu vai, pakārtoti, nodot lietu otrreizējai izskatīšanai *Patentti- ja rekisterihallitus*.

22 Šādos apstākļos *Korkein hallinto-oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus abās lietās, C-4/10 un C-27/10, identiski formulētus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai, novērtējot preču zīmes, kurā ir ar Regulu [Nr. 110/2008] aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde, kuras reģistrācijas pieteikums tika iesniegts 2001. gada 19. decembrī un kura tika reģistrēta 2003. gada 31. janvārī, reģistrācijas nosacījumus, ir piemērojama šī regula?

2) Ja atbilde uz 1) jautājumu ir apstiprinoša, vai preču zīme, kurā cita starpā ir ar Regulu Nr. 110/2008 aizsargāta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde vai šāda norāde sugas vārda vai tulkojuma formā un kura ir reģistrēta alkoholiskiem dzērieniem, kuri tostarp attiecībā uz to ražošanas metodi un alkohola daudzumu neatbilst prasībām, kas noteiktas attiecīgās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes izmantošanai, ir jānoraida kā pretrunā esoša Regulas Nr. 110/2008 16. un 23. pantam?

3) Neatkarīgi no tā, vai atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša vai noraidoša, vai 2) jautājumā aprakstītā veida preču zīme ir uzskatāma par tādu, kas var maldināt sabiedrību, piemēram, attiecībā uz preču vai pakalpojumu īpašībām, kvalitāti vai ģeogrāfisko izcelsmi, kā tas norādīts 3. panta 1. punkta g) apakšpunktā Direktīvā 89/104, kas šobrīd ir aizstāta [ar Direktīvu 2008/95]?

4) Neatkarīgi no atbildes uz 1) jautājumu, vai, ja, pamatojoties uz Direktīvas 89/104 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu, dalībvalsts ir noteikusi, ka preču zīme netiek reģistrēta vai, ja tā ir reģistrēta, tiek atzīta par spēkā neesošu, ja preču zīmes izmantošana var tikt aizliegta saskaņā ar citu tiesisko regulējumu, kas nav attiecīgās dalībvalsts preču zīmju tiesiskais regulējums, vai saskaņā ar Kopienu tiesībām, ir jāuzskata, ka, ja preču zīmē ir elementi, ar ko tiek pārkāpti Regulas Nr. 110/2008 noteikumi, pamatojoties uz kuriem preču zīmes izmantošana var tikt aizliegta, šāda preču zīme netiek reģistrēta?"

23 Ar Tiesas 2010. gada 9. marta rīkojumu lietas C-4/10 un C-27/10 rakstveida, mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

24 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regula Nr. 110/2008 ir piemērojama, izvērtējot tādas preču zīmes spēkā esamību, kurā ir ietverta ar šo regulu aizsargāta ģeogrāfiska norāde, ja reģistrācija ir notikusi pirms minētās regulas spēkā stāšanās.

25 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai parasti tiesiskās drošības principam ir pretrunā, ka brīdis, no kura sāk piemērot Savienības tiesību aktu, tiek noteikts dienā pirms tā publicēšanas dienas, izņemot ārkārtas gadījumus, kad sasniedzamais mērķis to prasa

un attiecīgi ir ievērota ieinteresēto personu tiesiskā paļāvība (skat. 2002. gada 24. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, *Recueil*, I-7869. lpp., 119. punkts, kā arī 2010. gada 22. decembra spriedumu lietā C-120/08 *Bavaria*, Krājums, I-13393. lpp., 40. punkts).

26 Šajā ziņā, lai nodrošinātu tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ievērošanu, Savienības materiālās tiesību normas ir jāinterpretē tā, ka tās attiecas uz situācijām, kas radušās pirms to stāšanās spēkā, tikai tad, ja no to noteikumiem, mērķiem vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir jāpiešķir šāds spēks (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija, 119. punkts, un lietā *Bavaria*, 40. punkts, kā arī 2011. gada 24. marta spriedumu lietā C-369/09 P *ISD Polska* u.c./Komisija, Krājums, I-2011. lpp., 98. punkts).

27 Saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punktu tādām preču zīmēm, kurās ir ietverta kāda III pielikumā reģistrēta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, atsaka vai atzīst par nederīgu reģistrāciju, ja preču zīmes izmantojums varētu izraisīt kādu no 16. pantā minētajām situācijām.

28 Tādējādi šajā tiesību normā paralēli iespējai atteikt šādas preču zīmes reģistrāciju ir skaidri paredzēts to pašu iemeslu dēļ atzīt par nederīgu jau reģistrētu preču zīmi, no laika viedokļa neradot nekādus ierobežojumus attiecībā uz datumu, kurā šīs preču zīmes reģistrācija ir notikusi. Kā to apgalvo Francijas un Portugāles valdības un Komisija, no šīs redakcijas izriet, ka Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punktu ir paredzēts piemērot reģistrētām preču zīmēm pirms tās spēkā stāšanās.

29 Šādu interpretāciju apstiprina tās pašas regulas 23. panta 2. punktā minētais noteikums.

30 Ar šo pēdējo minēto tiesību normu izņēmuma kārtā tiek ļauts turpināt izmantot preču zīmi, ja tā izraisa kādu no Regulas Nr. 110/2008 16. pantā minētajām situācijām, ar nosacījumu, ka šī preču zīme ir bijusi reģistrēta pirms attiecīgās ģeogrāfiskās norādes aizsardzības spēkā stāšanās izcelsmes valstī vai pirms 1996. gada 1. janvāra. Kā to norādījušas Itālijas un Apvienotās Karalistes valdības un Komisija, no šīs tiesību normas ir jāsecina, ka pirms šīs regulas spēkā stāšanās reģistrētām preču zīmēm, izņemot preču zīmes, uz kurām attiecas skaidri Regulas Nr. 110/2008 23. panta 2. punktā minētā izņēmuma laika ierobežojums, saskaņā ar šī paša 23. panta 1. punktu reģistrāciju var atzīt par nederīgu.

31 No tā izriet, ka Regulas Nr. 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams pirms šīs regulas spēkā stāšanās reģistrētām preču zīmēm.

32 Attiecībā uz šādas piemērošanas saderīgumu laikā ar tiesiskās drošības principu un ieinteresēto personu tiesiskās paļāvības principu jānorāda, ka ar Regulu Nr. 110/2008 ieviestā ģeogrāfisko norāžu aizsardzība pagarina aizsardzību, kas nodrošināta jau ar Regulu Nr. 3378/94, ar kuru, sākot no 1996. gada 1. janvāra, Regulā Nr. 1576/89 tika ieviests 11.a pants.

33 Saskaņā ar minētā 11.a panta 1. punktu dalībvalstis paredz visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai atbilstoši TRIPs līguma 23. un 24. panta nosacījumiem novērstu, ka Kopienā ģeogrāfisko nosaukumu lieto attiecībā uz produktiem, kuru izcelsme nav vietā, uz ko attiecas attiecīgais nosaukums. Taču šī līguma 23. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tādas preču zīmes reģistrācija spirtotiem dzērieniem, kura ietver vai sastāv no ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, kas identificē spirtotos dzērienus, tiek atteikta vai atzīta par nederīgu attiecībā uz spirtotiem dzērieniem, kuriem nav šādas izcelsmes, savukārt

minētā līguma 24. panta 5. punktā ir minēts izņēmums attiecībā uz labticīgi reģistrētām vai labticīgi iegūtām tiesībām uz reģistrētām preču zīmēm pirms paša līguma spēkā stāšanās vai, pirms vēl bija stājusies spēkā ģeogrāfiskā nosaukuma aizsardzība.

34 Tādēļ jāatzīst, ka, sākot no 1996. gada 1. janvāra — datuma, kad spēkā stājās Regula Nr. 3378/94, noteikumi par TRIPs līgumā paredzēto ģeogrāfisko nosaukumu aizsardzību tika iekļauti Savienības tiesībās, lai arī izpildes pasākumu definēšana bija dalībvalstu kompetencē.

35 Šajos apstākļos ar Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru tādām preču zīmēm, kurās ir ietverta kāda III pielikumā reģistrēta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, atsaka vai atzīst par nederīgu reģistrāciju, ja preču zīmes izmantojums varētu izraisīt kādu no 16. pantā minētajām situācijām, ir tikai radīti vienoti nosacījumi jau Savienības tiesībās spēkā esošu tiesību normu izpildei, lai gan tā paša panta 2. punktā ir saglabāti laikā ierobežoti izņēmumi, kas Savienības tiesībās jau bijuši atzīti.

36 No tā izriet, ka šo tiesību normu piemērošana neapdraud ne tiesiskās drošības principu, ne arī ieinteresēto personu tiesiskās paļāvības aizsardzību.

37 Tādējādi uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regula Nr. 110/2008 ir piemērojama, izvērtējot tādas preču zīmes reģistrāciju, kurā ir ietverta ar šo regulu aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde, ja reģistrācija ir notikusi pirms minētās regulas spēkā stāšanās.

Par otro jautājumu

38 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai ar Regulas Nr. 110/2008 16. un 23. pantu netiek pieļauta tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šādai norādei atbilstošs sugas vārds, vai tās tulkojums, alkoholiskiem dzērieniem, kuri neatbilst nosacījumiem par minētās norādes lietošanu.

39 Lai atbildētu uz šo jautājumu, secīgi būtu jāizvērtē šīs regulas 23. un 16. panta piemērošanas nosacījumi.

Par Regulas Nr. 110/2008 23. panta piemērošanas nosacījumiem

40 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 288. panta otro daļu regulas ir vispārpiemērojamas un tās ir tieši piemērojamas visās dalībvalstīs. Tādējādi, ņemot vērā regulu raksturu un funkciju Kopienu tiesību avotu sistēmā, ar tām indivīdiem tiek piešķirtas tiesības, kas valsts tiesām ir jāaizsargā (it īpaši skat. 1973. gada 10. oktobra spriedumu lietā 34/73 *Variola*, *Recueil*, 981. lpp., 8. punkts, un 2002. gada 17. septembra spriedumu lietā C-253/00 *Muñoz* un *Superior Fruiticola*, *Recueil*, I-7289. lpp., 27. punkts).

41 Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punkta skaidrā un beznosacījuma redakcija, saskaņā ar kuru tādām preču zīmēm, kurās ir ietverta kāda III pielikumā reģistrēta ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, atsaka vai atzīst par nederīgu reģistrāciju, ja preču zīmes izmantošana ir norisinājusies apstākļos, kas ir pamats kādai no šīs regulas 16. pantā

minētajām situācijām, valsts kompetentajām iestādēm liek preču zīmes reģistrāciju atteikt vai atzīt par nederīgu, ja tā tiek izmantota šādos apstākļos.

42 Protams, Regulas Nr. 110/2008 23. panta 2. punktā ir paredzēts ierobežots izņēmums attiecībā uz labticīgi reģistrētām preču zīmēm vai arī, ja tiesības uz to ir iegūtas labticīgi pirms attiecīgās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes aizsardzības spēkā stāšanās izcelsmes valstī vai pirms 1996. gada 1. janvāra.

43 Šai ziņā jānorāda, ka preču zīmēs, par kuru reģistrēšanu ir pamata lietas, iekļautais nosaukums "Cognac" ir atrodams gan Regulas Nr. 110/2008 II pielikumā, gan arī Regulas Nr. 1576/89 II pielikumā kā ģeogrāfiskas izcelsmes norāde, ar kuru tiek identificēts Francijas izcelsmes stiprais alkoholiskais dzēriens. Neatkarīgi no aizsardzības, kas tam paredzēta saskaņā ar Francijas tiesībām, nosaukums "Cognac" tātad kā ģeogrāfiskās izcelsmes norāde saskaņā ar Savienības tiesībām ir aizsargāts kopš 1989. gada 15. jūnija — datuma, kurā stājās spēkā Regula Nr. 1576/89.

44 Šis secinājums ir pietiekams, lai pamatotu, ka uz pamata lietā apskatāmajām preču zīmēm, kuras saskaņā ar lēmumiem par prejudiciālu jautājumu uzdošanu tika reģistrētas 2003. gada 31. janvārī, nevar attiecināt Regulas Nr. 110/2008 23. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu.

45 Šajos apstākļos uz otrā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka valsts kompetentajām iestādēm, pamatojoties uz Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punktu, ir jāatsaka vai jāatzīst par nederīgu tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde un uz kuru neattiecas šī paša panta 2. punktā paredzētais laika izņēmums, ja šīs preču zīmes izmantošana izraisa kādu no šīs regulas 16. pantā minētajām situācijām.

Par Regulas Nr. 110/2008 16. panta piemērošanas nosacījumiem

46 Regulas Nr. 110/2008 16. panta a)–d) punkts attiecas uz diviem gadījumiem, kuros produkta komerciāls lietojums ir saistīts ar tiešu vai netiešu atsauci uz ģeogrāfiskās izcelsmes norādi apstākļos, kas vai nu var maldināt sabiedrību, vai vismaz tajā radīt asociācijas par produkta izcelsmi, vai arī ļaut uzņēmējam gūt nepamatotu labumu no attiecīgās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes reputācijas.

47 Šādi ar Regulas Nr. 110/2008 16. pantu piešķirtā aizsardzība ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm ir jāinterpretē sasniedzamā mērķa pēdējās minētās reģistrēt kontekstā, proti, — kā tas izriet no šīs regulas četrpadsmitā apsvēruma — lai ļautu identificēt stipros alkoholiskos dzērienus, kuru izcelsme ir kādā noteiktā teritorijā, ja šim dzērienam piemītošā kvalitāte, reputācija vai citas īpašības galvenokārt ir saistāmas ar tā ģeogrāfisko izcelsmi.

48 Konkrēti, šīs aizsardzības apjoms ir jāvērtē, ņemot vērā noteikumu par principu, kas minēts Regulas Nr. 110/2008 15. panta 4. punktā, saskaņā ar kuru ģeogrāfiskās izcelsmes norādes var būt tikai tās III pielikumā reģistrētajiem stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas atbilst visiem tehniskajā dokumentācijā ietvertajiem tehniskajiem parametriem saskaņā ar minētās regulas 17. pantu, kuru izcelsmes dalībvalsts iesniedz Komisijai ar pieteikumu par attiecīgās norādes reģistrāciju.

49 Jautājums par to, vai konkrētais stiprais alkoholiskais dzēriens atbilst aizsargātajai ģeogrāfiskās izcelsmes norādei piemērojamajiem parametriem, ir ar faktiem saistīts jautājums, kurš būtu jāizvērtē valsts kompetentajām iestādēm un kurš būtu jāizvērš pirms vērtējuma par iespējamo Regulas Nr. 110/2008 16. panta noteikumu piemērošanu.

50 Otrais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums īpaši attiecas uz gadījumu, kad ir notikusi tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs sugas vārds un tās tulkojums, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas neatbilst šai norādei izvirzītajiem parametriem. Tātad, pamatojoties uz šādu pieņēmumu, iesniedzējtiesai ir jānorāda, vai šāda situācija ir kāda no Regulas Nr. 110/2008 16. pantā uzskaitītajām situācijām.

51 Vispirms, tiktāl, ciktāl minētajā jautājumā ir atsauce uz preču zīmi, kurā ir aizsargātajai ģeogrāfiskas izcelsmes norādei atbilstošs sugas vārds un tās tulkojums, jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 15. panta 3. punkta pirmo daļu tās III pielikumā reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes nedrīkst kļūt par vispārpieņemtiem apzīmējumiem. Un otrādi — minētā punkta otrajā daļā ir precizēts, ka nosaukumus, kas kļuvuši par vispārpieņemtiem apzīmējumiem, nedrīkst reģistrēt šajā III pielikumā. No tā izriet, ka vērtējuma par pamata lietās apskatāmo preču zīmju reģistrēšanas derīgumu nolūkos nevar uzskatīt, ka tajā pašā III pielikumā reģistrētais nosaukums "Cognac" ir kļuvis vispārpieņemts.

52 Jāpiebilst, ka saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 14. panta 2. punktu minētajā III pielikumā reģistrētās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes — tādas kā nosaukumu "Cognac" — stipro alkoholisko dzērienu etiķetēs un noformējumā netulko.

53 Attiecībā uz Regulas Nr. 110/2008 16. pantā minētajiem gadījumiem jānorāda, ka šī panta a) punktā īpaši ir ietverta atsauce uz jebkādu tiešu vai netiešu komerciālu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes lietojumu produktiem, uz ko neattiecas reģistrācija, ciktāl minētos produktus var salīdzināt ar reģistrētajiem stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem.

54 Otrajā prejudiciālajā jautājumā minētajā gadījumā, saskaņā ar kuru produkti, uz kuriem neattiecas ģeogrāfiskās izcelsmes norāde, ir stiprie alkoholiskie dzērieni, šķiet likumīgi uzskatīt, ka var būt runa par produktiem, kurus var salīdzināt ar stipro alkoholisko dzērienu, kas reģistrēts ar šādu ģeogrāfiskās izcelsmes norādi. Faktiski stiprie alkoholiskie dzērieni — neatkarīgi no to piederības dažādām kategorijām — ir dzērieni, kuriem ir objektīvas kopīgas iezīmes, un tie attiecīgās sabiedrības skatījumā lielā mērā tiek patērēti identiskos gadījumos. Turklāt tos regulāri izplata tajos pašos tīklos un uz tiem attiecas līdzīgi tirdzniecības noteikumi.

55 No tā izriet, ka šādā gadījumā jāuzskata, ka tādas preču zīmes lietošana, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs vārds un tās tulkojums, attiecībā uz tādiem stipriem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst atbilstošajiem parametriem, ir uzskatāma par tiešu komerciālu ģeogrāfiskās izcelsmes norādes lietojumu produktiem, kurus var salīdzināt ar dzērienu, kas reģistrēts ar šo norādi, bet uz kuriem šī norāde neattiecas Regulas Nr. 110/2008 16. panta a) punkta izpratnē.

56 Saistībā ar Regulas Nr. 110/2008 16. panta b) punktā minēto jēdzienu "asociācija", uz kuru lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu ir atsauce saistībā ar lietu C-4/10, ir derīgi atgādināt, ka šis jēdziens attiecas uz situāciju, kurā vārds, kas ir izmantots produkta apzīmēšanai, ietver aizsargāta nosaukuma daļu tā, ka tad, kad patērētājs saskaras ar produkta nosaukumu, viņš iedomājas par produktu, kura nosaukums ir aizsargāts (skat. 1999. gada 4. marta spriedumu lietā C-87/97 *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*, *Recueil*, I-1301. lpp., 25. punkts, un 2008. gada 26. februāra spriedumu lietā C-132/05 Komisija/Vācija, Krājums, I-957. lpp., 44. punkts).

57 Precīzāk, Tiesa nosprieda, ka tā tas varot būt arī attiecībā uz produktiem, kuriem ir vizuāla līdzība un kuru pārdošanas nosaukumiem ir fonētiska un vizuāla līdzība (iepriekš minētie spriedumi lietā *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*, 27. punkts, un lietā Komisija/Vācija, 46. punkts).

58 Šķiet leģitīmi šos apsvērumus attiecināt uz gadījumu, kāds minēts otrajā prejudiciālajā jautājumā, proti, tādas preču zīmes reģistrēšanu, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs vārds un tās tulkojums, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst šai norādei izvirzītajiem parametriem. Tādas preču zīmes izmantošanu, kurā ir nosaukuma elements "Cognac", stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst attiecīgajiem parametriem, tātad var kvalificēt kā "asociāciju" Regulas Nr. 110/2008 16. panta b) punkta izpratnē.

59 Jāpiebilst, ka saskaņā ar šo tiesību normu produkta patiesās izcelsmes minēšana vai ģeogrāfiskās izcelsmes norādes lietojums tulkojumā vai kopā ar tādiem vārdiem kā "līdzīgs", "paveids", "stila", "izgatavots", "aromāts" vai citiem līdzīgiem apzīmējumiem šo kvalifikāciju nemaina.

60 Ciktāl valsts tiesa uzskatīs par lietderīgu, tai — lai pierādītu, vai pastāv kāda no Regulas Nr. 110/2008 16. panta c) un d) punktā minētajām situācijām, un ņemot vērā jau Tiesas sniegtos interpretācijas elementus, ir jāvērtē, vai tādas preču zīmes izmantošana, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs vārds un tās tulkojums, stipriem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst parametriem, var radīt kļūdainu vai nepareizu iespaidu par šo dzērienu izcelsmi vai maldināt patērētājus par attiecīgā produkta patieso izcelsmi.

61 Uz otrā jautājuma otro daļu ir jāatbild tādējādi, ka tāds gadījums kā šajā jautājumā minētais, proti, tādas preču zīmes reģistrēšana, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs vārds un tās tulkojums, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst šai norādei izvirzītajiem parametriem, ir viens no gadījumiem, kādi minēti Regulas Nr. 110/2008 16. panta a) un b) punktā, neskarot iespējamu citu šajā 16. pantā minēto tiesību normu piemērošanu.

Par trešo un ceturto jautājumu

62 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par sabiedrību maldinošu ir uzskatāma tāda preču zīme, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs sugas vārds un tās tulkojums, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst šai norādei noteiktajiem parametriem.

63 Uzdodama ceturto jautājumu, minētā tiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Direktīvas 89/104 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja dalībvalsts, piemērojot šo tiesību normu, ir paredzējusi, ka preču zīme ir atzīstama par spēku zaudējušu, ja tā un ciktāl tā ir pretrunā ārvalsts tiesiskajam regulējumam par preču zīmēm, tad ar Regulas Nr. 110/2008 noteikumiem nesaderīgās preču zīmes reģistrācija ir jāatsaka.

64 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz šiem diviem jautājumiem nav jāatbild.

65 Faktiski no minētās atbildes izriet, ka, pirmkārt, tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs sugas vārds un tās tulkojums, stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst šai norādei noteiktajiem parametriem, ir vismaz viena no Regulas Nr. 110/2008 16. panta a) un b) punktā aprakstītajām situācijām un ka, otrkārt, valsts kompetentajām iestādēm, pamatojoties uz Regulas Nr. 110/2008 23. panta 1. punktu, ir jāatsaka vai jāatzīst par nederīgu šādas preču zīmes reģistrācija.

66 Šai ziņā ir jāatgādina, ka regulas tieša piemērojamība prasa, lai tās stāšanās spēkā un tās piemērošana — labvēlīga vai nelabvēlīga — tiesību subjektiem norisinātos, nepastāvot vajadzībai pēc jebkāda pasākuma tās transponēšanai valsts tiesībās, un ka šī pienākuma apzinīga ievērošana ir neatņemams priekšnosacījums vienlaicīgai un vienotai regulu piemērošanai visā Eiropas Savienībā (iepriekš minētais spriedums lietā *Variola*, 10. punkts). Tādējādi Regula Nr. 110/2008 ir jāpiemēro neatkarīgi no noteikumiem, ar kuriem tiek nodrošināta Direktīvas 89/104 transponēšana valsts tiesiskajā kārtībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

67 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 15. janvāra Regulas (EK) Nr. 110/2008 par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89, ir piemērojama, izvērtējot tādas preču zīmes reģistrāciju, kurā ir ietverta ar šo regulu aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde, ja reģistrācija ir notikusi pirms minētās regulas spēkā stāšanās;

2) Regulas Nr. 110/2008 23. un 16. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka:

— valsts kompetentajām iestādēm, pamatojoties uz šīs regulas 23. panta 1. punktu, ir jāatsaka vai jāatzīst par nederīgu tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta aizsargāta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde un uz kuru neattiecas tā paša panta 2. punktā paredzētais ierobežojums laikā, ja šādas preču zīmes izmantojums varētu izraisīt kādu no 16. pantā minētajām situācijām;

— tāda situācija kā otrajā prejudiciālajā jautājumā minētā, proti, tādas preču zīmes reģistrācija, kurā ir ietverta ģeogrāfiskas izcelsmes norāde vai šai norādei atbilstošs vārds un tās tulkojums, stipriem alkoholiskajiem dzērieniem, kuri neatbilst šai norādei noteiktajiem parametriem, ir viena no Regulas Nr. 110/2008 16. panta a) un b) punktā aprakstītajām situācijām, neskarot iespēju piemērot citus šajā 16. pantā minētos noteikumus.

[Paraksti]